

*Renée de Gans, voorzitter Nederlands Ondersteuningsfonds:
'Wij maken echt een verschil in het leven van onze cliënten'.*

Nederlanders die wonen in Zuid-Frankrijk en financiële hulp nodig hebben. Het lijkt in tegenspraak. De mensen die hier wonen doen dat - kunnen dat juist doen - op grond van hun favorabele financiële omstandigheden. Velen van ons zijn dan ook verbaasd dat wij elk jaar tegen Kerstmis een brief krijgen van het Nederlands Ondersteuningsfonds voor een donatie ten behoeve van armlastige landgenoten alhier. Voorzitter Renée de Gans en vicevoorzitter Rem Warris vertellen met veel compassie over de mensen die ze hebben kunnen helpen, niet alleen financieel, maar ook met een gesprek en regelmatige bezoeken.

Mechelien van Gaalen

Dat er behoefte is aan dit soort 'zorg' voor de Nederlandse medemens hier, blijkt wel uit het feit dat het fonds al bestaat sinds 1967 en dat er jaarlijks aan zo'n 20 mensen hulp wordt geboden. "We maken echt het verschil in het leven van onze cliënten", zegt Renée. "Neem bijvoorbeeld die mevrouw die in Nederland arbeidsongeschikt is geraakt en naar Zuid-Frankrijk gaat met een halve uitkering, omdat ze zich daar beter voelt. Ze doet allerlei kleine baantjes en laat zich uitbetalen met een *chèque emploi service*. Ze wordt door het CVZ aangeslagen voor een groot premiebedrag over haar uitkering, dat ze niet kan betalen. Het bleek dat ze drie maal was verzekerd voor ziektekosten: vanuit Nederland via het CVZ, nogmaals in Frankrijk via de *chèque emploi service* en ze had in Nederland nog een particuliere ziektekostenverzekering. Enfin wij hebben het uitgezocht en alle teveel betaalde premies zijn aan haar terugbetaald. Zo kunnen mensen met een klein inkomen in de problemen raken."

Hoge schulden

“Op een gegeven moment”, vertelt Rem, “kreeg ik vlak voor Kerst een telefoontje van iemand die vroeg of we niet een kerstmaaltijd konden organiseren voor eenzame mensen. Ik stond op het punt om naar Nederland te vertrekken, maar heb de man later teruggebeld. Je kunt op je klompen aanvoelen dat er meer zit achter zo'n vraag. De man bleek in deplorabele omstandigheden te wonen, in een soort hut in de *middle of nowhere*. Hij had een bedrijfje willen starten en was daarvoor een lening aangegaan tegen hoge rente. Hij had hoge schulden en kwam er niet meer uit. We hebben met een aantal medewerkers een sociaal werkster kunnen inschakelen. Hij woont nu in een klein appartement in het dorp. We hebben zijn lening overgenomen, die hij – nu hij weer orde in zijn leven heeft – bij ons aflost.”

Renée en Rem, beiden al een jaar of acht bestuurslid van het Ondersteuningsfonds, vertellen dat het vaak gaat om mensen die professioneel hier bezig zijn geweest. Mensen die rond hun 35e jaar zijn vertrokken uit Nederland en een bedrijfje hebben gehad. Dat gaat allemaal goed tot ze wat overkomt. Renée: “een mevrouw had hier samen met haar man een winkel. Ze kochten ook een stuk land dat ze ten behoeve van hun pensioen mettertijd zouden verkopen. De man overlijdt voortijdig en zij krijgt weduwepensioen tot haar 65e. Daarna wordt haar inkomen bepaald door de AOW. Maar ze had, omdat ze al die jaren al hier woont, nauwelijks rechten opgebouwd. En het land was door een bestemmingswijziging inmiddels niets meer waard.”

Voor wie?

“Nee, nee,” verzekert Rem, “we krijgen echt geen aanvragen van mensen die in grote huizen wonen. Dat is een heel ander circuit. Ik heb wel eens iemand aan de telefoon gehad die zijn hypotheek niet meer kon betalen en om steun vroeg. Zo iemand krijgt als antwoord dat ze hun huis dan maar moeten verkopen. Als dan het argument komt dat dat niet kan omdat de kinderen een erfenis verwachten, is het gesprek snel afgelopen. Ook zakelijke schulden vallen buiten ons werkgebied, evenals startkapitalen voor een bedrijfje.”

In de folder van het fonds staat: “om in aanmerking te komen moet men permanent in Frankrijk, Monaco of in de Italiaanse provincie Imperia (omdat die onder het consulaat van Monaco valt/mvg) en de Nederlandse nationaliteit bezitten, dan wel daaraan verwant zijn. Het werkkerrein van het fonds is het gebied dat valt onder de consulaten van Nice, Monaco en Marseille.” Een ruime formulering. Hoe bepalen jullie wie voor hulp in aanmerking komt en wie beslist uiteindelijk of die hulp al of niet wordt geboden?

Renée: “als er een aanvraag komt, gaan we, altijd met z'n tweeën, op bezoek. Je ziet dan al gauw of mensen echt in nood verkeren, maar we vragen de fiscale aangiften van de laatste twee jaar en bankafschriften. Een richtlijn is ook dat mensen minimaal 3 tot 5 jaar hier gevestigd moeten zijn om in aanmerking te komen voor hulp. Maar het gaat dus niet altijd om financiële steun. Zo was er een vrouw die voor haar twee kleine kinderen moest zorgen en naar de voedselbank moest omdat haar man er vandoor was. We hebben haar geholpen met de echtscheidingsprocedure en haar 16-jarige zoon krijgt nu steun uit ons studiefonds voor een goede beroepsopleiding. Daar ben ik echt trots op. Het geeft enorme voldoening dat we zoiets kunnen doen.”

“Beslissingen over financiële hulp nemen we gezamenlijk in bijeenkomsten van het bestuur en adviseurs. Een groep van zo'n 10 à 11 mensen, die vier tot vijf keer per jaar bijeenkomt. Een bestuurslid maakt, na raadpleging van de anderen, een voorstel voor hulp, dat ter vergadering wordt vastgesteld. Heel veel kennis over probleemgevallen zit bij de consulaten. Daar klopt men vaak aan voor raad en advies. De consul van Nice is onze beschermheer en Willy Nataf, de kanselier in Nice, een van onze adviseurs.”

Misverstand

“Een hardnekkig misverstand is dat wij deel zouden uitmaken van De Nederlandse Club,” zegt Rem. “Wij zijn een in Frankrijk officieel erkende charitatieve instelling. We hebben geen enkele formele relatie noch met DNC, noch met de ANM. Beide clubs dragen ons wel een warm hart toe. In de beginjaren hadden wij een standje op de Kerstmarkt die DNC organiseerde. Dat hield op en wij hebben toen benefietdiners gehouden met optredens van Daniël Wayenberg en Louis van Dijk. Daarna hebben we enkele jaren de Hollandse Dag in de Mougins School georganiseerd. Dat doen we de laatste twee jaren ook niet meer. Het was ontzettend veel werk en afhankelijk van het weer hoeveel mensen er kwamen. Op een gegeven moment was dat ook weer uitgebloeid.” Toch zijn de inkomsten niet teruggelopen. Rem: “de afgelopen jaren heeft het fonds een aantal legaten ontvangen en het is ook voorgekomen dat iemand die financiële steun van het fonds kreeg dat bedrag tien jaar later, toen het hem weer goed ging, terugbetaalde. Op de jaarlijkse Kerstbrief, die uitgaat naar 2400 mensen, krijgen we zo'n 250 donaties binnen. Van dat geld kunnen we ons bedruipen.” Het jaarverslag leert dat de laatste oproep een bedrag van 39.943 Euro heeft opgebracht. In 2011 was dat 43.602 Euro. Het fonds keerde in 2011 43.212 euro aan steun uit, waarvan 27.080 als vaste maandelijkse bijdragen, 14.060 Euro als incidentele steun en 2.073 Euro aan bijdragen ziektekostenverzekering en incidentele medische kosten. De bestuursleden en adviseurs betalen hun eigen onkosten.

Het werk voor het Ondersteuningsfonds kost de bestuursleden enkele uren per week, met soms een piek omdat er iets moet worden uitgezocht. Op de vraag wat hen motiveert om dit vrijwilligerswerk te doen, komen opnieuw voorbeelden van hulp. “Je kunt vaak al veel betekenen door een motiverend gesprek of regelmatige bezoeken. Dat geeft echt heel veel voldoening,” zegt Renée. Een specifieke opleiding voor dit werk hebben de bestuursleden niet. “Een van onze adviseurs is huisarts, de kanseliers van de consulaten in Nice en Monaco staan ons met raad en daad bij. De beoogde nieuwe penningmeester, die *expert comptable* was, is helaas naar het buitenland verhuisd. Hij is nog wel adviseur. Zijn kennis is heel belangrijk, evenals die van onze vorige penningmeester die vanwege zijn leeftijd deze functie niet langer kan doen. Ook hij is nog adviseur.”

Rem: “We hebben nu een professioneel Frans bureau in de arm genomen, dat goed op de hoogte is van de Franse wetgeving en dat de officiële stukken naar de Préfecture stuurt. We willen geen risico's lopen. De nieuwe penningmeester hoeft alleen de donaties te administreren, de uitgaven bij te houden en de betalingen te doen via de bank.”

Penningmeester gezocht

Rem, die naast het vicevoorzitterschap momenteel ook de penningen beheert, gaat echter dit najaar uit het bestuur omdat hij en zijn Joke teruggaan naar Nederland. Het bestuur is dus dringend op zoek naar een vervanger. “Hij of zij hoeft niet per se mee te draaien in het overige vrijwilligerswerk,” voegt Renée eraan toe.

Een ander belangrijk punt voor het Ondersteuningsfonds is de uitbreiding van de werkzaamheden naar de VAR en de Bouche du Rhône. Isa van der Schalk is onlangs in het bestuur gekomen om de VAR-cliënten te gaan helpen.

Voor Renée en Rem geeft het vrijwilligerswerk veel voldoening en zij zullen ongetwijfeld namens hun collega-bestuursleden praten. “Het is een hele leuke groep mensen. We komen altijd samen bij een van ons en eten gezamenlijk na afloop van onze vergadering. We werken, maar het is ook heel gezellig allemaal.”